

Ønske eller Tilbøjelighed til at ville modsætte os Frankrig og England — tværtimod, vi maatte i enhver Henseende ønske os udenfor —, saa maatte vi betragte von Moltkes Udtalelser som et Afslag og som et Afslag, der slet ikke kunde friste os i nogen Henseende. Og det gjorde det heller ikke.

Som Eksempler paa, hvorledes Forsvarsministeren læser disse Forhandlinger og fremstiller dem, skal jeg nævne nogle enkelte Ting. Forsvarsministeren begyndte med, inden han gik over til at tale om disse Aktstykker, at omtale en Tale, jeg havde holdt i Efteraaret 1905 om Landgang ved Esbjerg. Hvis den højtærede Minister nu havde citeret min Udtalelse og givet en Fremstilling deraf, saaledes som det var, og som enhver maa opfatte det, naar man læser Rigsdagstidende for 1905, skulde jeg ikke have sagt noget dertil; thi jeg sagde udtrykkelig i 1905, at det var et Tankeeksperiment. Der havde staaet nogle Historier i et fransk Blad, „Le Matin“, om Landgang i Esbjerg, og saa sagde jeg: Jeg tror ikke paa nogen saadan Landgang; men man kunde tænke sig, at noget saadant skete; og hvis der kom en saadan Landgang, vilde det ikke være tilstrækkeligt for os — hvad jeg her siger, fremførte jeg for at give et klart Billede af, hvad Neutraliteten krævede — at have en Patrouillebaad og en halv Snes Mand i Esbjerg, det vilde ikke fra Tysklands Side blive betragtet som en Opfyldelse af vor Neutralitetspligt: vi maatte møde med en virkelig Styrke; og saa sagde jeg, at vi var i Stand til ifølge vor Hærlov at rejse 50 000 Mand. Det var kun et Eksempel, et Tankeeksperiment, jeg opstillede.

Den ærede Forsvarsminister sagde, at dette var saa alvorligt, at han tabte sin Tillid til mig af den Grund. Saa vidt jeg erindrer, havde den højtærede Forsvarsminister tabt Tilliden længe forud. Han havde baade i Skrift og Tale udtalt sig om Uroen i Venstre, og i det hele taget havde han tabt Tilliden til Venstres Ledelse, men for ham staaer det, som om det var paa Grund af den Tale, paa Grund af dette Tankeeksperiment, han tabte Tilliden. Skønt det ikke vedkommer disse Aktstykker, fremfører Forsvarsministeren det som en Indledning til sin Omtale af Aktstykkerne, blot fordi det ogsaa skal tjene til at bringe mig og hele Situationen i den Belysning; som han ønsker.

Dernæst udtalte han, hvad jeg allerede har svaret paa, at det var mig, der begyndte, at det var fra dansk Side, man

først begyndte at tale om Militærkonvention, uagtet han ved, at det var fra von Moltkes Side, der først blev talt om militære Aftaler. Den højtærede Minister er ikke saa ubekendt med fremmede Ord, at han ikke ved, hvad Konvention betyder; at det netop betyder Aftaler, Overenskomster, som træffes. Men det var netop disse Aftaler, vi ikke ønskede, dem betragtede vi som farlige.

Den højtærede Minister gik videre og sagde: Hvorledes kan det være gaaet til, at Udenrigsministeren med sin Instruks blev skudt til Side, og at det blev den daværende Forsvarsminister, der gav Instruksen? Det ved vi intet om, sagde han. Det forbavser mig at høre den højtærede Minister sige det, thi alle Tingets Medlemmer har formodentlig læst Aktstykkerne og set, at der fra Udenrigsministeren foreligger et Brev, i hvilket der staaer, at Udenrigsministeren havde ment, at det ikke var heldigt, at det var Udenrigsministeren, som gav Instruksen, idet det ikke var noget egentligt diplomatisk Ærinde, Lütken havde, da han gik til Berlin. Hvor kan saa Forsvarsministeren sige, at det ved man intet om? Men det er selvfølgelig ogsaa, for at det hele kan komme i den rigtige Belysning; det skal hedde sig, at det er ganske egenmægtigt, at den daværende Forsvarsminister greb ind.

Paa lignende Maade taler Forsvarsministeren om, at da Lütken var i Berlin anden Gang, maa han formentlig ogsaa have haft om ikke en direkte Instruks, saa dog en Underretning om, hvad han skulde sige; der maatte være foregaaet noget forud. Nu kan jeg ikke efter 12—14 Aars Forløb huske bestemt, hvad der er sagt forud; men naar man ser efter, hvad der er skrevet, ser man tydeligt, at det, von Moltke ønskede at tale med Lütken om, var Forarbejderne til en Havneudvidelse, som fandt Sted i Esbjerg, det saa Tyskland nemlig med Mistanke paa. Det er derfor rimeligt, at der mellem Lütken og mig er talt om, at han maatte overbevise von Moltke om, at den Mistanke havde intet paa sig.

I øvrigt var det andet Besøg i Berlin slet ikke et Besøg af samme Karakter som det første, nemlig med skriftlige Instrukser herhjemme fra. Det Lütkenske Dementi, som Forsvarsministeren oplæste, tager sig selvfølgelig højt besynderligt ud, naar man ikke samtidig gør Rede for, hvad det er for en Røverhistorie, som har givet Anledning til Dementiet. Jeg ved ikke, hvad det er for en Røverhistorie, jeg har